

De Mysterio Ascensionis.

mento est, nos nequaquam diligere JESUM CHRISTUM, vel amorem nostrum languere. *Idem.*

Mysterium Ascensionis etiam mysterio spei.
Si JESUS CHRISTUS in Cœlum ascendit, ascendit ille, ut viam nos diceret, ut aditum nobis aperiret, ut ipse nobis faceret ascendendi cum illo. Ipsi nostrum exceptum est; aliquid sive decessit felicitati, nisi conjunctum est cum membris suis. Hic ille Joseph est, qui regnans in Egypto, cujus felicitatis est auctor, non satis est beatus, nisi fratres telles essent, & foci beatitudinis sive ita in cœno novissima dixit Pater suo, se velle, Discipulos suos ibi esse, ubi illi quam primum futurus erat. Et ratione adserit; ut videlicet perfecta sit felicitas mea. Quod autem tunc petit pro Discipulis suis, hoc petit quod tide sedens ad dexteram Dei Patris, & ecca qua in re spes nostra sit constituta. *Idem.*

Inicias ite potest nemo, Ascensionem Filii Dei admirabilem in Apostolis mutationem percepisse. Ceterum est, & constat in Evangelio, illos modicum profecisse ex illius

præsencia, doctrina, miraculis; Illum profecto fecuti fuerat proper carnalia, & cupida confilia; recipientes eum tamquam illum, qui restitutus erat populum, & regnum Iudæorum in pristinum fulgorem revocaturus: sperabant se futuros participes, dignitatum, & honorum felicis, hujus ditionis. Ambitoia haec dispositio fatis apparuit, cum duo Filii Zebedæi Matris opera sibi depopulcerunt primos recubitus in regno illius, que peccatio maximas in ceteris turbas excivit, quorum desideria non alio spectabant. Abiecerunt crasias, carnaleque ideas, cum expravit in Cruce; putaverunt quippe deinceps fuisse, cum respxerunt illum tamquam populi sui liberatorem, ac reparatorem Regni Israel. Sed ubi illi resurrexit, eodem sensu receperunt, & paulo antequam ascenderet ab eo quiescerunt, utrum Regnum Israhel esset restitutus; adeo mordicus regni, ac magnitudinis persuasio illi adhaerat. Sed post Ascensionem humilis de semet sentire incepserunt, nonnisi de Spirituali J. C. regno, & gratia bonis solliciti. Ex libro cui titulus Sermons Ascensionis.

DESCENSUS SPIRITUS SANCTI,
ET QUIDQUID AD HOC PERTINET MYSTERIUM.

MONITUM.

Ab instituto me nequaquam discedere opinor, si, cum mibi agere proposuerim de Salvatoris Mundus Mysteriis, verba faciat de Spiritu Sancti descensu, qui potius ad tertium pertinet adorabilis Trinitatis Personam, quam ad Incarnationis Verbi Mysterium. Animaduertendum est tantum, divinum hunc Spiritum, quem Cœlum terrena lagutur, a Filio aque, ac a Patre procedere; ut dicere licet hunc Spiritum esse Honoris-Dei, & ab ipso ad nos missi, præterquam quod preces ejus, & merita illum nobis obnuerint. Ideo Mysterium hoc ad illum spectat, tanquam effectus promissionis ejus; cum Spiritus Sanctus sit ille, qui peribuit est testimonium divinitatis JESU CHRISTI, & perfectius opus ejus, videlicet hominum sanctificationem, publicationem novae legis, & Ecclesiæ sue Institutionem.

Quantum vero Mysterium hoc in Ecclesiæ celebre est, & plenam consolacionis Christianis omnibus, tantum copiosum est, & secundum ob varietatem argumentorum a Concionatoribus petrarchianorum: sed in habendo delectu rerum earum, quæ in hujusmodi materia dicenda sunt, anchor ero, ut immoretur Concionator iis potius, quæ auditoribus addicendis, & sanctificandis profici, quam agent de divinitate, persona, processione, & missione divini hujus Spiritus; quod Theologum magis deceat, quam Predicatorem, cui ea tantum dicenda sunt, quæ sunt necessaria ad ostendendam misericordiam a Deo nobis collata præstantiam, ejusque in nobis sublimem effusionem ciendam. Fine potissimum immorandum est in fiducia, quæ responderem debemus gratis, quibus Spiritus Sanctus nos prævenit, in donis illius, & eorum usu a nobis faciendo, in veritatis, quas nos docuat, in motibus inglorioribus, quos in nobis cœli, ut vita nostra rationem, & actiones nostras componamus secundum placita Sancti Spiritus, que placitis spiritus mundi ex diæmetro adversantur.

PARAGRAPHUS PRIMUS.

Multiplex Synopsis Sermonum hujus Argumenti.

INTER Nomina, quibus vocatur Spiritus Sanctus, qui hodie in Apostolis in Cœnaculum congregatos descendit, Scriptura potissimum illud memorat *Sancti*, ac tribuit illi Sanctitatem, qua huic communis est cum duabus aliis Sanctorum *Trinitatis*: descendit enim illam producturam in nobis tamquam primam, ac nobilissimum sui ipsius communicationem: 1. Faciens se interius principium vite Sanctæ ac prorsus divinae per gratiam Sanctificantem, quæ nos sanctos, & iustos facit, & quæ nos usque ad dignitatem filiorum Dei attolit. 2. Cum vita non nisi propter actionem sit, fit agens principium, quo impellitur, & excitatur ad actiones huic statui conformes per gratias auctas, quæ vocari possunt statius animatus Spiritus hujus divini, qui nos prævenit, & cujus impressiones sequi debemus. Videlicet, bifariam est Spiritus Sanctus; tum quia sanctitatem nobis communica, tum quia nos ad vivendum more Sanctorum impellit; per quorum alterum manet in nobis, per alterum vero nos regit, & ad agendum impellit; per illud primum liquet, quid ille agat in nobis; per horum alterum, quod agat pro nobis; quæ dux erunt sermonis hujus partes.

Pars prior. Nihil est in natura universa, quod Deum perfectius representet, quam vita. Cum enim non aliud sit, nisi motus, cujus principium est in nobis metipsum; hinc est imago Supremi illius Entis, quod Præfici non nisi sub primi Motoris nomine intellexerunt, qui motum tribuit omnibus entibus. Quamobrem, cum voluit Deus hominem creare ad imaginem suam, nil aliud egit, nisi quod illi vitam contulit; per quam recipit adeo perfectam cum ipso Deo similitudinem, ut Tertullianus illum exiguum Numen appelleret: *Lumen in Deum Solidum*. Sed fatendum est, vitam, quam nobis Spiritus Sanctus inspirat, longe præstantium nobis affare similitudinem; quippe cujus totu[m] Cœlo nobilior est, & ut melius dicam, divina; Ipse etiam illius est Auctor, atque principium per gratiam, quæ appellatur sanctificans, quia ubi primum inveniatur, vel quæ saltem naturæ vires excedunt, inferendum est, aliud aliquod adest principium supernaturale, quod esse non potest nisi Spiritus Sanctus secundum illa S. Gregorii

conjugit; sed arcta adeo, & per unionem adeo intima, ut si per impossibile non esset ubique, tamen in anima justi inventetur, quia ibi est non solum per immitatem suam quemadmodum est in entibus omnibus, neque per confectionem mere externam, quemadmodum in Templo est; sed per similitudinem perfectam, per vivam expunctionem animatum sub divinitate, atque, ut loquitur Princeps Apostolorum, per naturæ ipsius participationem: *Maxima, & pericula nobis promissa donavit, ut per hac officiam divinae consors nature.* (2. Petri 1.) Quamvis autem haec participatio merita sit accidens, tamen vinculum est, quod nobis adnectit hunc Spiritum Sanctum, per illud in nobis manentem, nos vivificantem, possidentem, & coram Deo nos commendantem magis quam quidquid est in natura. Quanti ergo a nobis faciendum est pretiosum hoc donum, quod nostrum constitutum dignitatem, gloriam, beatitudinem! De eodem melius adhuc sentimus, si superponamus opinionem multorum Sanctorum Patrum Scripturis innizam, principium vita hujus, & justificationis nostra non solum esse creatam qualitatem, quam gratiam dicimus sanctificantem; sed propriam substantiam divini hujus Spiritus, qui persona sua adnectit beneficium nostra Sanctificationis, & qui satis est non potest replere nos donis suis, nisi, cum ipse per efficientiam donum sit, seipsum nobis donaret. Ubi venitas hæc exposta, ac probata fuerit, latius loquendum est de vita hujus præstantia, de felicitate possidendi illam, de infelicitate illam amittendi, de modica sedulitate illam tuendi, ac de exiguo illo, in quo habetur, discrimine; quandoquidem quotidie pericolo obiectum pro minima re qualibet, ac de pœnitentia, quæ aliquando erimus torquenti, si illius jacketorum fecerimus.

Pars altera. Cum vita non sit aliud quam motus, cujus principium in nobis est, sequitur, tota vita genera in animato subiecto, quod videmus actiones, diversoque motus, extrinsecus prodeentes. Ita in plantis, in animalibus, & in homine ipso, qui rationcinatur, qui comparat, videmus vitam diversam a vita aliorum animalium. Cum ergo in Christiano videmus actiones, quarum principium esse non potest in natura, quia hujus sunt opposita, vel quæ saltem naturæ vires excedunt, inferendum est, aliud aliquod adest principium supernaturale, quod esse non potest nisi Spiritus Sanctus secundum illa S. Gregorii

De Mysterio Spiritus Sancti. Paragraphus I.

Serba: Habitare animam in corpore probante viriles alios corporis, habituare in anima Spiritum Sanctum probare vita spiritualis. Ita vivere per Spiritum Sanctum est agere secundum motus, & gratias Spiritus sancti, qui datum est nobis, ut vivamus, & agamus, ut decet sanctos. Distinguunt autem duo gratiarum genera, per quæ divinus hic spiritus nos impellit, atque urget ad actiones sanctas agendas; quorum alterum est luminum in intellectu, quem illuminant, ac in via salutis deducunt, alterum est motum in corde, qui nos excitant, & impellunt ad sequenda hac lumina, & has veritates exercendas. Ad alteram partem hanc exhortandum, evolvende sunt magnæ veritates illa, quas non docet Spiritus Sanctus; fallacia mundi placita, quorum errorem nobis ostendit, & quomodo ille nos dominus suis agat, & regat. Modo distingunt est de fortitudine, & constantia, quam nobis immittit ad exercandas veritates, quas docet, & illinc elicienda ea, quæ decent, documenta.

Quam maxime referit cognoscere quid sit Spiritus iste,

quen Dei Filius nobis, non secus ac Apostolis suis pollicitus est, & quos effectus operari debent in nobis, ne similes filiales discipulis illis, quos S. Paulus Ephesi avenirit, ex quibus cum Apostolis quæviscerit utrum recipiens Spiritum Sanctum, ingenue responderunt, se ne audirebile quidem nomen Spiritus Sancti. Plurimi hodierna die sumi Christiani, qui cum summo Christianæ Religionis dedecore in eadem vivunt ignorantia, & fortasse adhuc nequivore; quapropter nostrum est docere, non solum, quid sit Spiritus Sanctus in Adorabili Trinitate, sed præterea, quid sit in nobis, quid in nobis producere debet, cur ad nos mitatur, quid nobis faciendum sit, ut illum recipiamus, & unde iudicium ferre valeamus, utrum receptorimus illum. Quamobrem vobis ostendere fert animus, Spiritum Sanctum, cuius Apostoli primitus, & plenitudinem acceptaverunt pro se; pro nobis quoque data ratione, esse spiritum veritatis, spiritum sanctitatis, spiritum fortitudinis. 1. Spiritus est veritatis; nos enim replens luminibus suis, docet omnem veritatem; hac prima erit pars. 2. Spiritus est Sanctitatis; quia sibi nobis conjungens destruit in nobis quidquid opponit sanctitati; quia pars est altera. 3. Spiritus est fortitudinis; quia nos pares escit, qui omnia faciamus, & omnia sustinamus propter Deum, inspirans nobis virtutem supernaturalem, & constantiam omnibus difficultatibus superiorum. Quæ sunt Spiritus Sancti qualitates, quæ nobis representant ignis myticos, sub cujus symbolo Apostolis datum fuit. Ignis enim virtutem habet illuminandi, expandi, & foventi; quæ sunt tres erga nos divini Spiritus, proprietates: etenim quatenus Spiritus Veritatis, nos illuminat, quatenus Spiritus Sanctitatis, nos emundat, & quatenus Spiritus Fortitudinis, nos animat; tamquam Spiritus Veritatis elevat, & perficit spiritus nostros; tamquam Spiritus Sanctitatis reformat, & tractat corda nostra; & tamquam Spiritus Fortitudinis moveat omnes facultates nostras per zelum, quem cœt in nobis, ubi vult nos pro Dei gloria operari. *Hac est pars sermonis P. Bourdouze in hoc Mysterio.*

Ostendi potest, illum descendere in terram, & in animalia Christianorum, ut per dona, effectuque suos faciat, quod per naturam, & personæ tuae proprietatem efficie in adorabili Trinitate.

1. Sanctitas est increata, & spiritus, & nobis datur, ut sanctificemur.

2. Unio est personalis, vinculum, & nodus, qui Parentem conjungit, & Filium, & venit, ut nos Deo conjungat, & simul invicem per amorem, & mutuam caritatem.

3. Est Trinitatis perfectione, & venit ad consummandum opus Filii Dei, nos perficiens in omnibus virtutibus.

Sicut veniebat Spiritus sanctus mundum impugnaturus,

& averturus placita illius per Apostolorum ministerium;

opus erat, ut ubertum super illos omnia sua lumina effundere, omnem sanctitatem, omnemque virtutem, quæ illi indigebant, ut hanc victriam reportarent. Hinc illi pleniusque gratia replete fuerunt: *Repli sunt omnes Spiritus Sancto, & copiæ loqui.* (Acto 2.) Plenitudo hæc ad tres principios redigi potest effectus oppositos tribus principibus, quos mundi spiritus opponit Deo; & quæ sunt tres sermones partes.

4. Mundus seductor est, qui oculatissimas mentes specie sibi fallit. Non erat Apostolis modus quo se contra hunc spiritum illusionis tuerentur; opus ergo erat, ut Spiritus sanctus, qui spiritus est veritatis, illis auferret mundi errores, colique exteris repeleret doctrinas.

5. Mundus est corruptor, cujus commercium sancti-

morum quoque morum vitiat puritatem. Apostoli non fecerunt immunes; omnes enim peccaverunt; oportebat ergo, ut Spiritus sanctus, qui Spiritus est Sanctitatis, eos in posterum a seculi corruptione præferaret, eosque conseruaret in gratia.

6. Mundus est persecutor, qui palam bellum inducit

Evangelio, & qui se virtutis Tyrannum constituit. Hic ipsius etiam Apostolis terrorum incusserat, qui non audi-

bant videri Discipuli JESU CHRISTI, propter metum Iudæorum; oportebat ergo, ut Spiritus sanctus, qui Fortitudinem spiritus est, illos contra mundi tyrannidem confirmaret. Hoc ille praefat hodie in Apostolis, & hoc in singulis nostrum factus est: *Vincamus Mundum*, S. Augustinus ait, cum suis erroribus, & annoyis, & terroribus. De erroribus mundi, de corruptione mundi, de mundi perficione triumphemus. *Hac est pars sermonis P. Cheminalis de Feste Pentecostes.*

Quamcumque curam gesserit mundi Salvator fibi formans, Dictpus illustratus, atque ferventes, nihil in mentibus eorum inventi: nisi mancam, nurantem fidem, non agnoscent in eorum corde nisi amorem tepidum, timidum, & languentem; nisi illis spiritum intellectus, ad fidem eorum perficiendus; spiritum fervoris ad perfriciendam caritatem. Cum nobis eadem, insit vita, illdem elemem subditus; ideoque nobis datur Spiritus sanctus.

1. Tamquam Magister, ut Christianas veritates nos doceat.

2. Tamquam Dux, qui ad Evangelicarum veritatum perfectionem nos adducat. *Dux ha animadversiones confitentes parvotem sermonem Domini Ezechiel in alieno felium Panzer.*

Invenio Spiritum sanctum in Apostolis descendisse sub tribus principiis qualitatibus, & cum tribus eximiis officiis, que iphi in illo sunt exercenda. Venit tamquam Spiritus Luminis, & Veritatis, ut illos erudit; tamquam spiritus gratia, & sanctitatis, ut illos sanctificaret; tamquam spiritus caritatis, & zeli, ut illos ad mundi conversionem excitaret.

Cum istud officium descendit hodierna die in Christianos, & quod operari in Apostolis, docere nos debet quid facere velit in cordibus nostris, ut intelligamus.

1. Quomodo sequi debeamus lumina hujus Spiritus Veritatis.

2. Quomodo cooperari debeamus gratias Spiritus hujus Sanctitatis.

3. Quomodo servare debeamus ignes, & motus Spiritus hujus Caritatis, & zeli. Quæ tres sunt partes sermonis, & fructus tres, quos debent producere. *Brevius sermones primo pro de Pentecoste.*

Cum Dei Filius in mundum venerit reformaturus hominem, cuius facultates omnes primorum parentum culpa perturbaverat, dedit illi fidem, que ratione eius praeficerat, caritatem, quæ illius voluntatem moderaretur, & gratiam, quæ libertatem illius muniret. Spiritus autem Sanctus, ut extremam adduceret manum hanc operi, dilapsus in terram tamquam lumen, & ignis, addidit fidei intellectum, ut credat, quod non vides, quasi illud reapsevidet: Salvator adquievit, & promeritus est nobis caritatis habitat, quem propriis peccatis amiferamus, habitat inquit caritatis, qui non ad supremum adducit bonum; sed Spiritus sanctus caritatis adiicit zelum, & fervorem, ut & ipsi ad hoc bonum supremum, atque eternum adducant. Denique sicuti Dei Filius gratiam addidit libertati nostrâ, ut possibilis nobis faceret actiones, quæ sunt super naturam; Spiritus sanctus addit gratia fortitudinem, non ut possibilis solum, verum etiam facultatem adorabili Trinitate. *Hac est pars sermonis P. Bourdouze in hoc Mysterio.*

Ostendi potest, illum descendere in terram, & in animalia Christianorum, ut per dona, effectuque suos faciat, quod per naturam, & personæ tuae proprietatem efficie in adorabili Trinitate.

1. Sanctitas est increata, & spiritus, & nobis datur, ut sanctificemur.

2. Quid fortitudo, qua animat gratiam. *P. de la Colombe.*

3. Quid caritatem inflamar.

4. Quid fortitudo, qua animat gratiam. *P. de la Colombe.*

Instituti potest sermo hujus argumenti: maxime proprius, offendendo Deum in hominum reformatione in statu gratiae. *VIII. secundum secutum fuisse rationem, quam servaret dans illi statum naturæ.*

1. Cum Deus effinxit ex limo terra corpus hominis,

primus inspiravit illi vita flatum, qui contulit illi admirabilem cum eum Creatori similitudinem. *Inspiravit et spiracutum vita, & factus est in animam viventem.* (Gen. 2.)

Hoc ipsum facit dans nobis Spiritum sanctum, qui in nobis est vita principium, per gratiam, quæ efficit nos filios Dei per adoptionem, & nobis tribuit similitudinem,

& participationem naturæ cum Creatore. Fusus disserendum est de excellentia, & privilegiis vita hujus prorsus divinitate.

2. Creavit hominem Deus in originali iustitia, quæ per-

fectum illi contulit imperium in se, & affectus suos

animos enim peccaverunt; oportebat ergo, ut Spiritus sanctus, qui Spiritus est Sanctitatis, eos in

posteriorum a seculi corruptione præferaret, eosque conser-

uaret in gratia.

3. Mundus est corruptor, qui palam bellum inducit

Evangelio, & qui se virtutis Tyrannum constituit. Hic

ipsius etiam Apostolis terrorum incusserat, qui non audi-

erant videri Discipuli JESU CHRISTI, propter metum

Iudæorum cum suis erroribus, & annoyis, & terroribus.

4. Simulacrum Deus hominem creavit ad imaginem suum,

De Mysterio Spiritus Sancti.

1. illum effectus dominus sui ipsius, & creatorum omnium dominatorem, ut intelligeret deo subditum esse, cuiuslibi erat obtemperandum, irogavit illi praeceptum, & legem, illi ejusque posteritati mortem minitatus, si accepta libertate abuteretur, & legem latam infringere. Nonne hoc ipsum peragit. Spiritus sanctus scribens in cordibus nostris legem amoris, & caritatis, quam temerare non licet, quin nobismet mortem consiccamus, & divinum hunc extinguiamus in nobis?
- IX. Non accipisti spiritum servitum, sed accipisti spiritum apostolorum filiorum. *Ad Romanos 8. De nova nativitate Christi.*
1. Christianus, qui se cogitat tamquam adoptivum dei filii, tamen, fateri donis, se ingredi in hanc adoptionem per meram dei caritatem; se indignum hoc esse beneficio, & cui debet illud.
2. Plurimi facere debet hanc adoptionem cogitans, quia in re sita sit, ad quem statim per illam elevetur, & bona, qua percipit.
3. Habere debet sensus conformes sublimi huic dignitati, & vitam ducere ab hac adoptione minime abnormem. *P. Texier in Domine, & in Toto Mysterio.*
- X. Princeps apostolorum verba faciens de immissis, & infinitis largitatis dei, quas in hac festivitate recipimus, tria docet, quae esse possunt fermonis fundameum; autem, qui ubi etiam sunt spiritus mundi spiritus est mendacis, spiritus nequit, spiritus iniquitatis; sed spiritus dei tribus his oppositus carceribus distinguatur. 1. Spiritus est veritas. 2. Spiritus caritatis. 3. Spiritus iustitiae. *Ex Specimini sermonis pro die Pentecostes.*
- Spiritus sanctus per invisibilem descendit in Christianos, convertit eos in totidem tempora spiritualium, ut ibi modo inhabent profus divino. Postulamus autem confidere tria Christianorum genera in follem acie: eos videlicet, qui ubi etiam sunt spiritus mundi effusione pertraxerunt in se per servitorum, & caritatis instauracionem; eos, qui postquam per aliquod scelus factum fecerunt spiritus sancti, per veram conversionem repararunt illum; eos, qui postquam diu rebellis motibus spiritus sancti recesserunt, conatus, quos ille exerit, ut in animis eorum reverteretur.
1. Primi illi Tempa sunt iam consecrata, quae novis munibibus cumulantur.
2. Secundi sunt Tempa polluta, quae per peccantiam emundatur.
3. Terti sunt Tempa profanata, quae deferit non icerum in illa redditum. *Ex idem specimini.*
- Pro argumento, ac partitione sermonis defum posunt, XV.
1. Preparatione, quam attulerunt apostoli spiritum sanctum recuperi. 2. Effectus admirabilis, quos producit spiritus sanctus in iis, qui illum vere receperunt.
- Pro parte prima preparatione, quam exigit salvator ab apostolis, illos dignos efficeret, quos recipient divinum hunc spiritum, sicut recens, oratio, ardens fidei sanctificandi defiderunt. Has eadem dispositiones nos quoque adiere debemus, ut famosus participes fructuum, & privilegiorum hujus spiritus sancti.
- Pro parte altera. Divinus hic spiritus in ipsis, qui sunt dispositi eodem operare effectus, sicut operatus est in apostolis, quod non infirmiter, ac vitiis erant obnoxii; non debeat illis ambitio; modicum erat illis fidei; alius enim negaverat magistrum suum, alius aliquandiu fuerat incredulus; sed post adventum spiritus sancti, quassum fuit virsus illorum: quid inde non profecerunt? 2. Illam maximam cum perfectione observarunt, confusa, aque ac praecpta. Quis illorum virtus fuit? Quia paupertas? Quia a terrenis rebus alienatus? Quia caritas? quis zelus? Eamdem & ipsi legem habemus, sed illam ne eodem pacto servamus? nomine dubitare licet, utrum receptimus spiritum sanctum? &c.
- Pars altera. Spiritus sanctus ostendit virtutem suam in apostolis, qui legem tuti sunt contra humanas rationes, perpeccutorum crudelitatem, metum potestatum terrae, &c. Modo vero nemo suis audet officiosi defungi propter hominem metum. Nunquid receptionis ipsi divinum hunc spiritum? &c.
- Proprie loquendo hodierna dies haberi potest a singulis tamquam principium Religionis sua. Quomodo istud? 1. quia spiritus consolator ubertim effundit in apostolos omnia lumina, quibus indigebant, ad fidem, & Religionis instructionem. Punctum primum, & primus effectus descentus spiritus sancti.
2. Hic ideo spiritus consolator effundit in eodem apostolos vim, quae ad tantum opus requirebatur; alius effectus illapsus spiritus sancti. Apostoli hodie, & in ictu oculi illuminantur, quantum potest apostolatus; hoc primum punctum est. Confirmant, quantum potest laboriosum hoc ministerium. Lumen, & robur, quae tunc apostolis communicata fuerunt, nos dicunt, quae lumine & vi indigemus ad Religionem tuendam. *Ex sermone missis pro Paris Stephan Chamillard.*

Paragraphus II.

- In dupli sermonis parte ostendere possumus 1. Mirabilia, que operatus est spiritus sanctus in apostolis, & in connubia primitiva Ecclesie sancti. 2. Et nisi illi resisteremus, cedem effectus in nos producturum, quavis non eodem cum fulgere descendat in nos.
- Satis commune argumentum est, offendere Divinum hunc spiritum esse, 1. spiritum lenitatis, per gaudium, pacem, consolationem, quam gignit in anima, libertatem, quam nobis tribuit euadi ad Deum & nos liberandi de captivitate cupiditatum nostrorum, & legem amoris, quam imprimit in cordibus nostris. 2. spiritum fortitudinis ad affectus nostris subigendos, vincendas tentationes, & resistendum omnibus fatuis nostra iniurias.
- Hac die vigore coepit lex Evangelica, ejusque facta est promulgatio: videmus etiam spiritum sanctum, qui spiritus est fortitudinis, palam in apostolos dilatatum, auctorem fuisse. Ut illi hanc legem inviolate servarent; 2. Eamque contra infideles, & protervos homines tuerentur; etenim utrobique spiritus fortitudinis requirebatur.
- Pars prima. Apostoli post receptum spiritum sanctum legem hanc servarunt; 1. secundum omnem illius latitudinem. Nostis quod infirmitatibus, ac vitiis erant obnoxii; non debeat illis ambitio; modicum erat illis fidei; alius enim negaverat magistrum suum, alius aliquandiu fuerat incredulus; sed post adventum spiritus sancti, quassum fuit virsus illorum: quid inde non profecerunt? 2. Illam maximam cum perfectione observarunt, confusa, aque ac praecpta. Quis illorum virtus fuit? Quia paupertas? Quia a terrenis rebus alienatus? Quia caritas? quis zelus? Eamdem & ipsi legem habemus, sed illam ne eodem pacto servamus? nomine dubitare licet, utrum receptimus spiritum sanctum? &c.
- Pars altera. spiritus sanctus ostendit virtutem suam in apostolis, qui legem tuti sunt contra humanas rationes, perpeccutorum crudelitatem, metum potestatum terrae, &c. Modo vero nemo suis audet officiosi defungi propter hominem metum. Nunquid receptionis ipsi divinum hunc spiritum? &c.
- Proprie loquendo hodierna dies haberi potest a singulis tamquam principium Religionis sua. Quomodo istud? 1. quia spiritus consolator ubertim effundit in apostolos omnia lumina, quibus indigebant, ad fidem, & Religionis instructionem. Punctum primum, & primus effectus descentus spiritus sancti.
2. Hic ideo spiritus consolator effundit in eodem apostolos vim, quae ad tantum opus requirebatur; alius effectus illapsus spiritus sancti. Apostoli hodie, & in ictu oculi illuminantur, quantum potest apostolatus; hoc primum punctum est. Confirmant, quantum potest laboriosum hoc ministerium. Lumen, & robur, quae tunc apostolis communicata fuerunt, nos dicunt, quae lumine & vi indigemus ad Religionem tuendam. *Ex sermone missis pro Paris Stephan Chamillard.*
- PARAGRAPHUS II.**
- Fonnes unde hauriri posse capta ad has partitiones exornandas, Anteoresque de illis tractantes,
- S. Augustinus serm. 13. de temp. sermonem habet de misione spiritus sancti, & ostendit, quomodo illum posideamus, & quomodo cor nostrum ad recipientum illum emundare debeamus.
- Item serm. 13. de temp. ostendit, promissionem a J. C. factam mittendem spiritum s. adimplente suffice, & capit eam ad impleri in nobis divinum hunc spiritum recipientibus.
- Item serm. 2. propositio 2. Pentecost. de temp. 13. suffit agit de omnibus, quae pertinent ad descentum spiritus sancti receptum, & in fidibus.
- Yvo Carnotensis sermonem habet, ubi hujus diei sanctitatem ostendit.
- S. Leo tres habet sermones, ubi diserte agit de omnibus, quae ad hoc pertinent argumentum.
- S. Bernardus habet de feste hoc sermones 5. sed in primo, alteroque de hoc agit mysterio.
- S. Bonaventura habet sermones 14. S. Maximus homiliae 3. S. Thomas sermones 4. Innocentius III. sermones 3. S. Laureatus Justiniani unum; S. Bruno duos; Gerulfus unum, quem in Constantiensi concilio pronunciavit.
- Granatenus in duas pascendas cap. 5. loquuntur de justificatione, donis, & effectibus spiritus sancti.
- Item in Memoriali lib. 7. cap. 3. & in sermone de festo dia pentecostes.
- Pater a Ponte in part. 5. Medit. in fidei mysteria medit. 2. seq. ubi agit de ipsis, quae ad hoc mysterium pertinet.
- P. Nepveu Tono 2. Confirmationis pro dicto pentecostes loquuntur de caulis descentus spiritus sancti, & pro prima subsequenti selfivitate, loquuntur de effectibus, quos peperit spiritus sancti descentus.
- Item lib. 6. de verbis apostoli comparat legem veterem datam israelitum inter processas, ac tonitrua cum nova christiana data sine horro terroris apparatu.
- Item lib. 13. Confess. moraliter exponit verba geneos: spiritus domini forsan super aquas.
- S. Gregorius lib. 5. Moral. loquuntur de gratia, & affectu.
- Hendry bibl. Cor. Theol. de myster. Tom. II.

tum aura lenis tamquam zephyri; ibi erit Dominus. Ubi intellexit Angeli monitum Elias operuit faciem suam pallio, stetique in aditu specus, exspectans transitum Spiritus Dei.

In hac historia videmus agendi modum omnino alium ab eo, quo se gessit Spiritus sanctus die Pentecostes, ubi cum vehementi vento, cum magna emotione, & cum igne descendit, & noranda est hujus discriminis ratio. Elias erat homo plenus ignis, adeo ardentis zelo succensus contra Pseudoprophetas, & contra illos de domo sua, qui non adorabant Deum verum, ut si hoc lieuerit illi, ne unus quidem supererit in terra, quem ignis Celestis non absumetur. Hoc ille testitus est palam, cum unice quadrinientos Pseudo-prophetas Regina Jezebel intermit, & altera cum de Calo elicitu ignem in duos ducis Regis Achab, & eorum milites, qui quinqaginta numeri singuli parebant, illum ad Regem, ut iunii fuerant, deduxerit. Vehementes impetus iti zeli adeo ardentis, significabantur per ventum petras conterentem. Non in spiritu Dominus, non in commissione Dominus, non in igne Dominus. Deus Propheta volchabat offendere, illi nimis violentiam efficiat naturam, & animae tranquillitatem nequaquam inventari inter turbas, inquietudines, & emotiores: sed in malitia, & spiritu tranquillitate: quod minime prohibet, ne Spiritus sanctus iis in occasionibus, ubi agitur de gloria Dei, operetur alio modo. Apostoli qui latiri erant Evangelium in universam terram, & Dei Verbum annunciatu*m*, commovendi erant, atque intrinsecus agitantu*m*, ut tantum opus ad finem perducerent; quod significabat ventus, strepitus, & ignis, qui concomitati sunt defensum Spiritus sancti.

igitur ab
fodit in
puto de
finit. Sp
erit. Sp
iritus san
ctus. Flam
mum. for
des pecc
atorum.
lum Spiritus sancti.
Repete memoria, quid olim fecerint Israëlitæ zelotes, a quibus refutatum fuit Templem Dei post Babylonis captivitatem. Qui cum meminisset a Patribus suis facrum ignem in immo pateo abfuditum fuisse, illis inspiravit Deus, ut illic infundenter magnam aqua copiam, quod cum tecfuerit, viderunt ille divinam prodire flamman, qua non fine ingenti miraculo ibi viguerat. Hec figura ad nos pertinet. Vultusne readificare Templum Dei in animabus vestris? Penitentia lacrimis infidelitatum vestram toros elate, & videbitis inde prodire facrum ignem Spiritus sancti, qui absumet reliquias sordium vestrum, & animam vestram purificabit.

Offa dif-
ferit. Eze-
chiel Pro-
pheta, qui
Deum statu-
vit in vi-
taminis, que-
nus hodierna
die fit in
Christianis
et animam vetram purificare.

Ostendimus quomodo divinus hic spiritus datur homini-
bus futurus principium vite supernaturale, arisque per
gratiam sanctificantem, quam effundit in nobis: mo-
do quare ex vobis, utrum receperitis spiritum sanctum?
item est uterum recipere quis hanc gratiam, qui
item vobis vobis divinum hunc spiritum efficit, ut vivatis
vita haec pretiosa: sed quam timeo, ut accident plenius
fidelibus illud ipsum, quod olim accidit Prophetae, cui Deus
ostendens acervum mortuorum, & ossium, quorun alia ab
alii erant separata, simul hac illi protulit verba: scilicet
Propheta, cadavera, que vides, esse domum Israel: Hac
domus, Israel, Christiani, erat populus Dei, & nihil
minus compotissima erat ex mortuis, & cadaveribus. Ah!
nonne similiter tantumdem dicti polerit de Ecclesia qua
huic domui Israel succedit: esse enim potest, ut plerique
eorum, qui illam compoununt, grata careant, cadavera
mera sint, vita mortuorum speciem habentia? Nomen habeat,
quod vicet, & mortuus es. (Apocal. 3.) Sed opus est hodie
ut Deus infatuat quod egit coram hoc Propheta: vita enim
effudit fratrum, & spiritum suum super mortuos, & super
os, cum statim concurrerent, accesserint invicem, sin-
gula in locum suum reversa sunt, ut vitam receperunt:
opus, inquam, est, ut hic Spiritus, qui facit est
fratrum divinarum personarum, hodierna die iterum
nos animet, nobisque vitam tribuat proflus sanctum,
aque divinam.

Fateor, me nequum animam advertere ad praestantiam
vita hujus, quam Spiritus sanctus nobis communicat, quia
cupiam, ut in universa terra exaudiantur haec Regii Pro-
phetarum verba: *Quis est homo, qui vult vitam?* (Psalm. 53.)
Non quidem vitam hanc, quo nobis communis est cum
abjectissimis jumentis, & quam S. Augustinus comparat
torrenti pertransienti, & secum vafitatem, spumamque
trahenti; sed quis vult vitam hanc divinam, & superna-
turem, cujus principium Deus est, & cuius motus om-
nes tendunt in Deum? Quam si hodierna die, ut credo,
recepisti, Ah! dicit Apollitus, cave te, ne amittas illam
divinum hunc Spiritum jugulantes. *Spiritus nolite ex-
tincture.* (1. Ad Thessal. 5.) Scendum enim vobis est per
mortale peccatum, quod patritis, vos perfracti ar-
cam hanc unionem, qua est inter animam vestram, &
divinum hunc Spiritum, & vos funestum effecturos cum
illo divortium, quemadmodum quidam loquitur Prophe-
ta: *Iniquitates vestras dividunt inter vos, & Deum vestrum*
(Isaia 53.)

Applicatio quorundam locorum Scripturae huic argumento.

Ubis spiritus, ibi liberat. 2. ad Corinth. 3. Libertatis nostra praestantia inicitur qualitati filiorum Dei, quam nobis Spiritus sanctus imperit. Salvator non liberavit nos de captivitate peccati, ut vivemus tamquam subditi, at principia: *Non en am accipisti spiritum servitutis iterum in amore, sed spiritum adoptionis.* (Ad Rom. 8.) Non amplius canimus Gallicantu mercenari Calum sperare debemus,

anquam simplices mercenarii. Cæcum iperare debemus, sed tamquam filii habentes Ius ad Patris sui hereditatem per Spiritum sanctum, in quo signati estis spiritu promissori, et facti Filiui Dei. Sed hic Spiritus, hæc similitudo, quam recipistis, est veluti promissio, & pignus caelesti eius hereditatis, qua filii deberunt; quod ipse S. Paulus testatur. Signati estis spiritu promissori, qui est pignus promissori uestrorum. Ad Ephes. 1.

Si seives domine Dei! & quis est, qui dicit vobis, si quis se
venias ad me! in forsan peccatis ab eo, & sedis subtilis
quam vivam, ad extinguendum ardorem inimicorum
desideriorum tuorum, & replendam cor tuum delicias im-
mortalis. Dei Filius loquitor de Spiritu sancto, qui est
in corde Fidelium tamquam fons aqua vive, ex quo plu-
res rivuli emanant, ut dicit S. Gregorius. Hec sunt Spi-
ritus Sancti dona, quae comparatur aqua vivae inefanter
deutae, & que nincquam a principio suo separatur; quod
pertinet animam, que non adhaeret Deo per divinum hunc
spiritum, & nullum habet motum in Celum, animam es-
te mortuam, non habentem amplius vitam, & que quam-
primum corruptione, & excravatibus vitiis replebitur.

primis corruptio[n]e, & exortacione. *Domine mihi hanc aquam, ut non frigiam.* (Iohannes 4.) Spiritus IESU! Vivus fons omnium bonorum caelestium! fluent suave, cuius impetus latifat animam, que civitas est, & manio Dei, veni in cor meum ad extinguidam scitum sensib[il]um voluptam, quia illam conquitant, non repelunt. Sed si frigemus, quam pretiosam fit aqua hujus viventi donum, quia non aliud est nisi Dei gratia, quid si frigemus? *Vivere, vivere, vivere, vivere, &c.*

in auctum reliqueremus ad illam obtineandam, &c.
Ascendens CHRISTUS in ultimorum dona dedit hominibus. Ad
*Ephesi 4, Vix Dei Filius ascendit in thronum gloria suæ cum
multis manib[us] terra, cum magnas exercuit largitatem
cum hominibus, & misit ad eos dona magnifica. Quia do-*
nata est Salvatoris cunctum. Interrogat, & respondeat S. Augustini
*Dei Filius
dans nobis
spiritu, tam
donum, di-*

*ne? Spiritum suum? Interrogat, et respondet S. Augustinus. Reges terra ostentare volentes in die triumphi sui suam Magnificientiam, magna populis largiuntur, sicut potestari, sive quibus opibus congrua. Sed hac dona terrena sunt, quia Reges sunt terra. Quid autem potest largiri Cali-
cium? Et quid dicitur? *Qui Domini? Dona ei? quod**

Deus dignata sua divinitate, nisi Deum? Donat id, quod ipse una cum Patre suo producit in eternitate. Quid autem producit? Spiritum sanctum: Eumque producit tamquam donum: Ex hoc non quaeo natus, sed nomen domini. (S. August., l. 5, de Trin.) Cui vero datum illud Hominis iustitia. Qui dat illum? Dei Filius. Qui Deum dat, nonne Deus esse debet?

Videamus qualiter Caritatem dedit nobis Pater, ut Filii Dei nominem, & simus. I. Iesu, 3. Considerate quoque nos dilexerit Pater Eternus, & quam nobis dederit Caritatem: Caritatem non creatum folum, sed increatum, qua nos attulit super omnem terrae celitudo: Quia gratia! Spiritus sancte, nonne toto Calo supra nos magis est, quam Calum si super terram? Ecce nihilominus descendis usque ad nihilum nostrum, ut nos participes officias divinae efficiant tuz, & nos per efficiens uas communicationis Dei Filios officias? Quis filium tantum hunc honorem posset concupiscere? Ne igitur degeneres sis a nobilibus sensibus, quos fovere debent Filii Dei: contemnere quidquid est contemptibile, & Deum unum in pretio habete: Nam tuam humana opera mirabitis quisquis se conuersor Ellum Dei. (S. Cyprian. l. de scripturis.) & qui aliquid admirari potest post Deum, sepe dejectus ex generositate aridus, qui illum doceat.

co generofitatu gradu, qui illum dedit.
Ego rogabo patrem, & alium Paracletum dabit vobis. Joann. 14. Spiritus sanctus vi misericordia fuere, ut locum teneret Fili Dei, ut illi succederet in animarum regimine, & ut confoleretur hi mutatione Dei Filii, qui alioquin remanerent tamquam orphani propter iacturam, quam fecerant prefentis Salvatoris sui, nisi patrem sibi succelorum illis dederit: *Vitam Redemptoris*, & *sicut in Majestatis: quoniam* mobrem Salvator promittit Apoloſis suis, te non relatur illis orphanoſ: Ego rogabo patrem dixit Ihesus, & *alium Paracletum dabit vobis*. Si non subrogaretur in locum suum Spiritum sanctum quidquid illis dare potuerit, confolatio eorum non que solida esse potuerit, & nimis pernicioſa mutatio: mihi autem Deum illum datus Calvus, dixit terra, & vis consolari iacturam meam? Da mihi igitur Deum, ut diuinitatem facias: mihi enim apicarare potest absentiam Dei, nisi Dei prefentia. Hoc praeſtitum Mundi Salvator, & ut S. Augustinus ait, quod tempore Calo inferit hominem, mittit in terras Deum: *Hominem portavie ad Calum, & Deum misit ad terras*. Et propter hoc commercium Spiritus sanctus datum hominibus non solum per operationes gratia fuit, idem Sanctus Doctor inquit, sed per prefationem maiestatis. & ut *fides Apoloſorum, quem ubi a Domino* Dei Filii pollicetur, ut misericordia spiritus sancti in locum suum teneat; & conforte fiduciam ab ipsius abraham.

Paragraphus III.

77

locum Dei promissum esse meminisset, verum Deum esse cognovit.

*Si non abiros, Paracletus non venies ad vos . Joann. 16. O
magnum Mysterium ! Fratres mei , S. Bernardus exclamat,
quid sibi volunt hac verba ? Quid sibi vult ; nisi abiros, Pa-
recletus non venies ad vos ? Quomodo nam homo sensibus ad-
dictus , corrupta inherens carni , subiecta appetitus suis ,
et cupiditatis plena , spretus adhuc se confecturum ater-
nas delicias quas ne ipsi quidem Apotholi conquefi potue-
runt , dum adhærent præsentie visibili Sancta Humanita-
tis IESU CHRISTI ? Andea qui carnem faver , carmen sa-
ppellar : Consolator optime ; & fatetur hunc illum esse , qui
confolator nos per donorum suorum infusioneum ; fortitudi-
nibus dono confirmans nos , ut tribulationes sustineamus ;
dono consilii inspirans , ut tentationibus refutemus . Ille
in nobis producit fructus caritatis , gaudium , pacem , pa-
tientiam , manueudinem , fidem , modestiam , continen-
tiam &c. Quid igitur mirum , si Pater aeternus cum ad
nos subiude miserit hocse duos Consolatores , vocetur ab
Apostolo , Deus totius consolacionis .*

Spiritus, accepit posse animare, et esse canum signo suum fuisse.

Signat: epis Spiritus pacem inservit. Sando. Ad Ephes. 1. Per loquendam modum hunc intelligendum est; ubi primum Spiritum Sanctum per gratiam recipimus, ipsius adire possit in possestionem animarum nostrarum; tamquam boni sui, ilum nobis imprimere stemma suum, tamquam propriętationis sua. Quam mentem videtur Sanctus Paulus nobis immittere voluisse per ea verba, que sequuntur: Potequam enim horatus est Ephesios, ne confitentes vellet Spiritum sanctum, tamquam rationem subicit: In quo signat epis, quibus verbis secundum Interpretum animadversorium significat: cum Spiritus Sanderus ingreditur in animam per gratiam, hanc statim migrare in possestionem dominii sui; ideoque illi signum suum imprimere; innare in illa characterem suum, ut liqueat illam juris sui

*Ejusmodum de Spiritu meo super omne eum carum. Joel. 2. Necessario utrum amadventeritis, in defensu Spiritus sancti non occurritur Incarnationis genus, quod fecutum est Verbi Incarnationem. De prima dictum fuit. Verbum caro factum est, de altera: *Ejusmodum de Spiritu meo super omne eum carum*, esse, quemadmodum fieri apud homines confuevit, quia anno suo, fuisse imprimunt stemma rebus suis, ita vero potissimum, que majori habentur in pretio: *Signari etsi Spiritus sanctus nobis conferitur in duobus Sacramentis, Baptismo videlicet, & Poenitentia: in utroque nos possimus esse, ut etiam in aliis.* Ita Ristocetus videtur*

ridelicet super omnes homines. Per primam, *Verbum caro album* est; per alteram *Caro facta est Spiritus*. Per primam *Filius Dei factus est Filius hominis*; per alteram *Filius hominis factus est Filius Dei*. In prima *Omnipotens nos agravit* sicut nostris infirmitatibus, in altera induxit nos *forsitudine*. In prima, qui erat impeccabilis sumptum similitudinem peccati; in altera peccata nostra delevit. In prima immortalis venit mortuitas pro nobis, in altera *Spiritus sanctus* venit datus vitam animabus nostris, ideoque altera haec *Incarinatio*, si hoc nomine vocari potest, fructus est prima, quia *Dei Filius* non venit *in Mundum*, sed *in sanctificare illum per hunc Spiritum divinum*. Ne deuteris tamen *Spiritus Sanctus* codem modo, quo *Verbum Aeternum Carnem aliumpliciter*, sese conjungendo *natura carni*; hic enim error est magno cum periculo concrectus. Seque quidem effudit super carnem, sed non factus est caro: *de quidem nobis communicat, verum quia personam suam naturae nostra conjugat*. In nobis est per gratiam, & per dona sua; & ibi admirabiles operatur effectus, quos nunquam satis plausum admirari.

*Ignoti veni mittere in terram, & quid volo, nisi ut aem-
platur. Luc. 12. Hic fuit primus effectus delictus Spiritus
sancti in cor Apostolorum, ibi videlicet ardente produ-
cere caritatem: Spiritus sanctus est amor Patris, & Filii;*

*Cum diligenter fuis , qui eras in Mondo , in finem dilexit
eos . Joann . Secularium amicitia tribus in rebus deficit .
Sero amare incipiunt , statim amare definit , & parum
amant . Incipiunt fero , quia magna vite illorum pars abit
antequam perfectam fibi forment amicitiam ; statim ama-
re celant , quia parum habent vite , & multum inconstan-
tia , & levitatis ; amant parum , quia cor habent exiguum :
sed divini cordi amor est sine pari . Nos amat
sine principio , sine interpolatione , & sine fide . Nos
amat sine principio , quia nos amans producit Spiritum
Sanctum ; & quemadmodum Spiritus hic procedit a Patre ,
& Filio ab altero ; ita nos recipit , & dat se nobis ab
altero . Nam ut Sanctus Augustinus ait , Spiritus sanctus*

Deus tuus consolans. 2. Ad Corinth. cap. 3. Antequam salvator ad nos mitteat Spiritum sanctum, Deus erit in misericordia, qui non nisi per tonitruum loquebatur, qui Mundum diluviiis submergebat, & mittebat Angelos exterminatores; Dei terribilis, qui apiebat terram, & maria, ut populos, & exercitus daperiret; sed ubi placuit illi misericordia agere cum hominibus, misit illis primum Filium suum, qui est iesus Consolator, atque tunc cospicere illi est Deus Consolans; ubi vero dedit eis Spiritum sanctum, cui secundum? Nam in aliis Agnitionibus aut, spiritus sanctus erat donum Patris, licet nemo effet adhuc, cui dari posset: hac autem aeterna amoris praeventio nobis reliquit amandit nec efficiat, quam nunquam adimplebimus, & illi hanc conseruat praerogativam, quod ille primus dilexit nos, & quod in eius persona singulariter est, nos praevenit aeterno. Quandonam igitur Domine incipiam amare te, quandoquidem etiam si ego deum tibi cor meum in ipso primo motu vita mea, debebo semper tibi amorem aeternum, eum honorifico me, & pro suo numerum tibi parentem

Consolatoris; ubi vero dedit eis Spiritum sanctum , qui
erat Paracitus , dici potest esse Deus totius consolatoriis . Dei Filium Consolatorem eis aque ac Spiritum sanctum liquido probat Sanctus Augustinus per haec verba salvatoris : Ego rego Parvum , & alium Paracelsum dabo vobis : (Matth . 12.) dicens , Patriam suum hominibus datum est alium Consolatorem , ostendit se quoque sufficere Consolatorem , & fane nonne consolabatur agros , quos ad eum allicierat , promittens , se illos esse refecturum . Venit deus mi amet , qui laboratis , & ego refecuram vos . Nonne consolabatur pauperes , cum illis Regum Cælorum policeatur ? Verbo ; Dei Filius ita est Consolator , ut sit eadem consolatio ; ita enim loquebatur Sanctus Senex Simeon , cum dicebat se expectare consolationem Israel : Iustus , & timoratus expolians consolationem Israel . (Luca 2.) Similiter Spiritus sanctus Consolator est ; & hoc nomine Sal-

& post mortem amicos est. Amor eius non solum aeternus erit, sed illi, quos amat, tribuit etiam aeternitatem.

Spiritus sanctus permanens in nobis, illi fideliter obedire debet.

Dicitur eis Spiritus Domini a die illa in David, & deinceps Spiritus autem Domini recessit a Saul. 1. Reg. 16. Ille Ium Saul quidem receperat, sed volebat subficiere illum voluntati sua, quia illi obsequeretur. Ecce quare Spiritus recessit ab illo, & accedit ad David, quem inventus obedientem, obsequiarentem, & cordi suo propiore. Vis ne Spiritum sanctum temper in te permanere? esto illi tempore fidelis; fac, ut regnet in corde tuo, ut mundi Spiritus non inventus amplius locum in te habeat ut Sanctus Gregorius Nazianzenus ait, Spiritus Sanctus venit in animam nostram tamquam Dominus, non tamquam Servus. Ne pates te diu gavilurum pretermissa illius, nisi ei morem geris. Zelotypus est imperii cordis tui; illius est imperio; tuum vero imperio facere: sine igitur illum secundum voluntatem suam operari; multiplex est illi ratio agendi, sed semper idem est Spiritus, & non illi semper eundem amorem, eandemque obedientiam debemus.

*Proprium spiritus sancti docebit vos omnes veritatem. Joan. 16. Docere sine exceptione omnia veritatem, & docere illam omnium veritatem, nemine excepto, prope docere illam omnibus malis, hoc Dei unius est; & hoc omnino facere nequit aliis alius Spiritus praeter Spiritum Dei. Id si quis hic character est maxime essentialem, atque divinissimum, quem IESUS CHRISTUS in Evangelio Spiritu Sancto tribuerit: *docebit vos omnes veritatem*. Et hic idem character mihi videtur prius omnium apparuisse die hac sollemnem, quia Spiritus hic veritatis descendit in Apostolos, & in omnes Discipulos, qui convenierant undeque, que Sanctus inquit Augustinus haec ponderans verba: *Omnia veritas. Non nisi ad Dei Spiritus pertinet docere, & persuadere omniem veritatem; sicut enim veritates, quas caro, & sensus non revelant, veritates, quae humanam rationem avertunt; veritates, quae humanam rationem avertunt; veritates, quae horret natura; veritates, quae humiliant; quae crucem figurant, quae negantur facientes, quae mortificant; sed si quid similius Veritatis salutares, & necessaria; verbo, Veritates, quas homo iuxta Evangelium portare non potest, malitoque minus gaudet, & amare. Si ergo contingit, ut finies, & efficiatur persuaderet, hic eis non potest nisi efficiatur Spiritus superioris agentis in illo: sed unus Dei Spiritus hanc habet potestatem: Spiritus hominis, Sanctus Chrysostomus inquit, docet hominem, & perfudat illi, quod amor proprio satisfacit, quod satisfacit vanitatem, quod ciet curiositatem, quod favet cupiditatem; sed quod cupiditatibus nostris adversatur, quod contradicitorie oppositum est omniis homini affectibus, cum ex ipso homine ori non posse, necessario opus sit, ut Dei Spiritus hoc nos doceat, & nobis persuaderet. Ensermo Patrii Bonaventurae.**

*Quoniam non possunt baptizantem Spiritu Santo non potest nullus potest. Ad. 1. Mundi Salvator jamjam ascensus in Caelum, loquens ad discipulos suos de Spiritu Sancto, quem misurus erat in terram, dixit illis, Divinum hunc Spiritum illis futurum esse loco alterius baptismi, & eodem modo, quo in illis adimplirebantur promissiones suae, ipsos baptismatum iuri Spiritu Sancto. Quoniam itud? quia can proprius baptismi effectus sit parvus, & fandi care, & Spiritus Sanctus descendenter potissimum ad expandenda hominum corda, ita Spiritus Sanctus descendenter super Apostolos, est tamquam sollemnis baptismus, cuius salutare imprectionem unusquisque perciperet. Quid autem illi baptizari Spiritu Sancto, nisi recipiendo Spiritum Sanctum adquirere puritatem profusus Calefem, atque divinam? Scio Apostolos in sua vocatione ad Apolos, baptizatus prout a JESU CHRISTO, & scio virtute primi huic baptismatis illos coram Deo mundatos fuisse, iuxta ipsius JESU CHRISTI testimonium: *Er vos Maudi eis. (Joan. 13.) Verum etiam vos non ignoratis, primum illud baptismum collatum Apostolis, fuisse baptismum aquae, cum alter, cuius characterem Spiritus Sanctus per immediatam suam presentiam impresit, sicut modo prius peculiari, baptismus ignis; quod distinxerit iam Sanctus Procuror pronunciaverat loquens ad Iudeos de Meia: Iste nos baptizabit Spiritu Santo, & ignis; (Ador. 2.) discrimen, quod omnino acompletum est, cum Spiritus Sanctus in formam lingue ignis se divisi, & ineditus super singulos discipulorum. Quoniam autem sub ignis symbolo ut ianuaret, S. Chrysostomus inquit, scutum ignis vis est ad agendum celior, ad penetrandum appetit, & ad emundandum efficientius quam aqua; ita per adventum Spiritus Sancti hominum corda perfectius erant expiata, quam per priorem baptismum expiata fuissent. Id m.**

*Repler fuit omnis Spiritus Santo. Ad. 4. Spiritus Sanctus aliquando sole in mensura comunicari, ut ait S. Paulus: *Seruum mensuram; sed hodie sicculla exceptione, ac mo do sicut est in Apostolos, hi non solum videntur,**

inspirantur, moventur a Spiritu Sancto; quemadmodum alibi exprimit operationes gratiae, sed eodem repellent. Cur hoc? quia Deus destinabat illos ad ministerium, quod nihil minus flagitabat hac plenitudine Spiritus Sancti, ut illo feliciter perfugerentur. Agebatur de Mundi conversione; quod opus aggredendum & adimplendum est. Ipsi nostis, Fideles. Mundus, cum quo nobis pugnandum est, est fortis armatus ille, qui tandem rebellat, & qui nihil intentatum relinquunt, ne loco cedat, & amoveatur ab initio possessione, quam sibi usurpat. Oportebat igitur, ut Spiritus Sanctus, qui accedebat illos delectus permisit ministerium Apostolorum, effundere ubertum super illos omnia lumina sua, omnem Sanctitatem, omnem vim, qua illi indigebant ad tantam hanc victoriam referendam. Hinc illos hac gratia plenarium cumulavit. Repler fuit omnis Spiritus Santo. Pater Cheminai. Sermon de Festivitate Pentecostes.

*Fatidus est duxit sonus tamquam aduentus Spiritus vehementis, & respexit totum domum. Ador. 5. Quorum ingens hic strepitus die Pentecostes? Cur Spiritus Sanctus deinceps instar adventus Spiritus vehementis? Nonne quia neccesse est hominem attenorem reddere magnis eventibus? Nam in omnius malis, hoc Dei unius est; & hoc omnino facere nequit aliis alius Spiritus praeter Spiritum Dei. Id si quis hic character est maxime essentialem, atque divinissimum, quem IESUS CHRISTUS in Evangelio Spiritu Sancto tribuerit: *docebit vos omnes veritatem*. Et hic idem character mihi videtur prius omnium apparuisse die hac sollemnem, quia Spiritus hic veritatis descendit in Apostolos, & in omnes Discipulos, qui convenierant undeque, que Sanctus inquit Augustinus haec ponderans verba: *Omnia veritas. Non nisi ad Dei Spiritus pertinet docere, & persuadere omniem veritatem; sicut enim veritates, quas caro, & sensus non revelant, veritates, quae humanam rationem avertunt; veritates, quae horret natura; veritates, quae humiliant; quae crucem figurant, quae negantur facientes, quae mortificant; sed si quid similius Veritatis salutares, & necessaria; verbo, Veritates, quas homo iuxta Evangelium portare non potest, malitoque minus gaudet, & amare. Si ergo contingit, ut finies, & efficiatur persuaderet, hic eis non potest nisi efficiatur Spiritus superioris agentis in illo: sed unus Dei Spiritus hanc habet potestatem: Spiritus hominis, Sanctus Chrysostomus inquit, docet hominem, & perfudat illi, quod alii quietem contraria, & alteri, vel extinguit, & qui sunt Spiritus sanctum.**

*Nolite contristare Spiritum Dei. Ad Thessal. 5. Spiritum nolite extinguere. Ad Ephes. 4. Nunquam lego S. Pauli motu, quae tradit Christianis Thessalonica, atque Ephesi, quin timore percellat. Primum illius dictum est: *Nolite extinguire Spiritum Dei; his autem: Spiritum patitur extinguiri.* Nec proferitur verbo fuit enigmatica; neque mirum, si cruce fixerunt Sanctis Patribus, atque Interpretibus, ut eorum sensu elucidarent. Arduum enim, ac difficile est intelligere, quomodo nam ille, qui gaudium est, & per seipsum delicio, valeat contritari; neque minus comprehendere potest, naturam immortalem, & vitam eternam post extinguit. Verum est Spiritum Sanctum tristitia affici nequaquam potest, si verbum hoc significet affectum, quo dolamus, & qui lancinet cor nostrum expectatione, aut sensu gravis cupiunt malum. Morti obnoxius esse non potest, si per hoc verbum intelligatur, illum cessare, ne sit per substantiam sit corruptionem. Hoc tamen non verum, quoniam vera sit Apostoli verba. Per hac emphatica verba nobis voluit significare, quanta sit contumelia, quia quotidie coquinatur a duplice Mortalium genere, quoniam alii obstruant illi aditum in cor suum, vel in se mem receptum extrudunt; alii vero eum tamquam captivum detinent, qui illi libertatem permittant divinarum suarum operationum. Primi illi sunt peccatores; secundi vero Christiani tepidi, & imperfecti.*

P A R A G R A P H U S IV.

Loci, & sententiæ Sacerdotum Patrum hujus argumenti.

*Q*uod est anima corpori hominis, hoc est Spiritus Sanctus Corporis Christi, quod est Ecclesia: hoc agit anima in omnibus membris unitis corporis. August. serm. 2. in Feria 7. Pentecost. Sicut ignis vox Spiritus S. fons consumptus, aurum consumit, & pungit. Idem in Psal. 18.

Quia Caritas diffusa est in cordibus nostris, ideo est consequens, ut quia Spiritus Dei est, ut diligere possimus Deum, nisi per Spiritum Sanctum, amamus Deum de Deo. Idem.

Nulum est isto Dei dono excellentius: datur & alia per Spiritum Sanctum munera, sed sine caritate nihil possumus. Idem.

Misus est Spiritus, ut qua Salvator inboverat, Spiritus Sancti virtus consumpta, & quadammodo adquisita, ille custodire, quod ille redemptus, iste salvificus. Idem tract. 108. in Joannem.

Paragraphus V.

*N*unquid nuda non datur Spiritus sanctus? quod hoc pars non est dignus accipere, datur, & modo. Idem serm. 2. Pentecost. Quia Spiritus sanctus sic ab aeterno procedebat, ut posse dominari, sicut dominus erat, antequam esset, cui donare. Idem lib. 1. de Trinitate 15.

Hominem CHRISTUS DOMINUS portavit ad Caelum, & duxit misericordia terras. Idem serm. 183. de temp.

Quid miraris, quia homines & Dei nascuntur, attende ipsum Deum natum ex hominibus. Idem in Joannem.

Quo a se fit substantia Patri est Filius, de substantia Patri est Spiritus sanctus; cur unus Filius, alius non? Respondet fidei capias, sive non capias; de Patri est Filius, de Patri est Spiritus sanctus, sed illi genitus, iste procedens. Idem contra Maxim. lib. 3. cap. 14.

Habitate in corpore animam probant vitales adhuc corporis, habitate in anima Spiritum sanctum, probat vita spiritualis. Gregorius in Moralibus.

In terra datur Spiritus, ut diligatur proximus; a Caelo datus Spiritus, ut diligatur Deus; sicut ergo una est Caritas, & duo prospexit, ita unus Spiritus, & duo dona. Idem Homil. 26. in Evangelia.

La linguis ignis apparet Spiritus, quia omnes, quos replevit, ardentes patitur, ardentes patitur, & loquuntur facit. Idem Homilia 32. in Evangelia.

Proferat quanta sit dignitas habere in cordis hospita ad vivum. Idem Homilia 30.

O qualis artifex est Spiritus! nulla ad discordum agit mortuam famam eius. Deum similem Patri, & Filio, illi patratus est, aequaliter potest, ac aeternum, infinitè perfectum, est, sicut reliqui sicut nominis. Idem in Moralibus.

Idcirco Spiritus sanctus in igne, & columna nobis monstratur est, quia videlicet quos implat, & columba simpliciter mansuetos, & igne sol ardentes exhibet. Idem in Moralibus.

Nec minimus palam inter coram, quod possidet habitacionem, patitur resister; sed statim igne subtilissime circumpositionem, & compunctionem exire. Idem ibidem.

Domum Sancti spiritus pignus dicitur; quia per hoc nostra anima ad interioris spicem certitudinem roboratur. Idem lib. 16. Moral.

Nesciis tarda molimina Spiritus sancti gratia. S. Ambrosius in cap. 1. Luce.

Ut Deus diligere possit se tribuit, quia Deus est Caritas, & Deum nonnulli Caritatem diligimus; nisi ergo Deum acipiamus, Deum diligere non possumus. S. Fulgentius lib. 2. de Prudentia.

Nulla in disendo mortis est, ubi Spiritus sanctus docebit. Beda. Homilia 9. in Lucam.

O quam zelos ex sermo sapientie! & ubi Deus magister est, sicut docet, quod docetur. S. Leo sermone de Pentecost.

Inhabitantes corpora nostra datus est Spiritus sanctus. Tercullianus.

Dies Pentecostes, dies Propitiationis, dies remissionis, dies est indulgentiae. S. Chrysostom. serm. de Pentecost.

Cupula unionis nostra cum CHRISTO. Idem Homil. 1. de Pentecost.

Extinguitur Spiritus vita impura. Idem Homil. 21. in 1. ad Thes.

Qui accepit Spiritum sanctum, amore cœlestium terras conservat. Idem de anima, & ejus origine.

Nisi esti secularis anima habens Spiritum; multo opus est fiducie, ne eum apud nos revertere possimus. Idem Homilia 34. in Epifonia ad Hebreos.

Sicut non habet corpus unde vivat, nisi de Spiritu, sic non habet homines, qui amet dicunt, non vivit, hoc est non amat Deum, nisi de Spiritu Sancto. S. Bernardus de vita Solitaria.

Cogitatus Spiritus Sancti præficiunt mutatione cordis mei, cum eterno illud Cœlestis faciem video, & carnosus spiritus Bernards in Cantico.

Spiritus Paracletus dat pignus salutis, ratione vita, scientia Iustus. Ibidem serm. 2. Pentecost.

Gloria est pinnacum, & excellensissimum inter dona creata. S. Bonaventura.

Vicarius CHRISTI Spiritus Sanctus. S. August.

Nisi Spiritus cordi adit audientis, oratio est sermo Doctoris. Nisi imus sit, qui docet, Doctoris lingua exercitus in vacua labora. Gregorius Homilia 30. in Evangel.

Qui primi timebant, & formidabant, post Spiritus sancti receptionem in media pericula profligerunt. Chrysostom. Homil. 74. in Joann.

Qui primi ancille vocis requisitus sumit, post advenitum Spiritus sancti vita pinguem cœlum. Scriptura revelat.

Hic est administratio Spiritus sancti; Scriptura revelat.

Quoniam diligimus, ut Spiritum accepimus; quemque habemus, diligere non valimus. August. in quæst.

P A R A G R A P H U S V.

Quid ex Theologia hauriri possit in hoc arguendo.

*Q*uid propter sententiam, ut Spiritus sanctus nomen aque tributatur Patri ac Filiis in Trinitate per sonum divinorum, cum uterumque sententia que sint Spiritus, & Sanctus; quandoquidem confirmatur.

Paragraphus V.

Deum esse Spiritum, & præterea hoc eadem nomine designant Angelii, & Sanctorum animæ, necesse non est monere. Fideles ne labantur in errore per vocis aquivocationem. Supponendum quippe est, illos satis eruditos esse, ubi loquimur de Spiritu sancto, nos loqui de Tertia Persona auctoritate, & adorabilis Trinitatis. Scriptura sancta hoc uitum termino in hoc lento in veteri Testamento, quamvis infrequentius, quam in novo, in quo id pallium facit, utrumcumque baptizari in nomine Patri, & Fili, & Spiritus sancti, & cum dicit Evangelium, JESUM conceptum filium ex Maria Virgine de Spiritu sancto; quo in sensu nomine hoc milles ultrapatrum inventur, Scholasticus Theologus explicandum relinquens, quare Spiritus sanctus non habet nomen proprium, non focus ac Pater, & Filius, & cur illi communie hoc Spiritus sancti nomen tributatur; sciamus fatus est, non posse nos dare nomen Deo, nisi mutuemur illud a rebus creatis; & cum nos in creatis non aliam cognoscamus viam communicandi substantiam suam nisi per generationem, non posse nos nomine proprio exprimere generationem, qui penitus differat ab amore generationis. Præterquam quod indutum sit nomen Spiritus sancti Tertiæ huic Trinitatis Personæ, quia illi peculiares convenient modo, quod peculiariter nobis communicat vitam prorsus spiritualem, & quia sine afflatibus divini hujus Spiritus, nihil facere possemus dignam aeternam vitam.

Neque necesse est validis argumentis offendere, Spiritus sanctum factum esse Deum similem Patri, & Filio, illi patratus est, aequaliter potest, ac aeternum, infinitè perfectum, est, sicut reliqui sicut nominis. Idem ibidem.

Idcirco Spiritus sanctus in igne, & columna nobis monstratur est, quia videlicet quos implat, & columba simpliciter mansuetos, & igne sol ardentes exhibet. Idem in Moralibus.

Nonne qualiter estis? sed respondet. Ita utrumque deus, & deus propter voluntatem, utrumque deus, & deus per excelsum. Sed Spiritus sanctus non patitur resister; sed statim igne subtilissime circumpositionem, & compunctionem exire. Idem ibidem.

Deum nomen ex hominibus. Idem in Joannem.

Quo a se fit substantia Patri est Filius, de substantia Patri est Spiritus sanctus; cur unus Filius, & cur duo dona. Idem Homil. 26. in Evangelia.

In terra datur Spiritus, ut diligatur proximus; a Caelo datus Spiritus, ut diligatur Deus; sicut ergo una est Caritas, & duo prospexit, ita unus Spiritus, & duo dona. Idem Homil. 26. in Evangelia.

La linguis ignis apparet Spiritus, quia omnes, quos replevit, ardentes patitur, ardentes patitur, & loquuntur facit. Idem Homilia 32. in Evangelia.

Proferat quanta sit dignitas habere in cordis hospita ad vivum. Idem Homil. 30.

O qualis artifex est Spiritus! nulla ad discordum agit mortuam famam eius. Deum similem Patri, & Filio, illi patratus est, aequaliter potest, ac aeternum, infinitè perfectum, est, sicut reliqui sicut nominis. Idem ibidem.

Idcirco Spiritus sanctus in igne, & columna nobis monstratur est, quia videlicet quos implat, & columba simpliciter mansuetos, & igne sol ardentes exhibet. Idem in Moralibus.

Nonne qualiter estis? sed respondet. Ita utrumque deus, & deus propter voluntatem, utrumque deus, & deus per excelsum. Sed Spiritus sanctus non patitur resister; sed statim igne subtilissime circumpositionem, & compunctionem exire. Idem ibidem.

Deum nomen ex hominibus. Idem in Joannem.

Quo a se fit substantia Patri est Filius, de substantia Patri est Spiritus sanctus; cur unus Filius, & cur duo dona. Idem Homil. 26. in Evangelia.

Extinguitur Spiritus vita impura. Idem Homil. 21. in 1. ad Thes.

Qui accepit Spiritum sanctum, amore cœlestium terras conservat. Idem de anima, & ejus origine.

Nisi esti secularis anima habens Spiritum; multo opus est fiducie, ne eum apud nos revertere possimus. Idem Homilia 34. in Epifonia ad Hebreos.

Sicut non habet corpus unde vivat, nisi de Spiritu, sic non habet homines, qui amet dicunt, non vivit, hoc est non amat Deum, nisi de Spiritu Sancto. S. Bernardus de vita Solitaria.

Cogitatus Spiritus Sancti præficiunt mutatione cordis mei, cum eterno illud Cœlestis faciem video, & carnosus spiritus Bernards in Cantico.

Spiritus Paracletus dat pignus salutis, ratione vita, scientia Iustus. Ibidem serm. 2. Pentecost.

Gloria est pinnacum, & excellensissimum inter dona creata. S. Bonaventura.

Vicarius CHRISTI Spiritus Sanctus. S. August.

Nisi Spiritus cordi adit audientis, oratio est sermo Doctoris. Nisi imus sit, qui docet, Doctoris lingua exercitus in vacua labora. Gregorius Homilia 30. in Evangel.

Qui primi timebant, & formidabant, post advenitum Spiritus sancti vita pinguem cœlum. Scriptura revelat.

Hic est administratio Spiritus sancti; Scriptura revelat.

Quoniam diligimus, ut Spiritum accepimus; quemque habemus, diligere non valimus. August. in quæst.

P A R A G R A P H U S V.

Quid ex Theologia hauriri possit in hoc arguendo.

*Q*uid propter sententiam, ut Spiritus sanctus nomen aque tributatur Patri ac Filiis in Trinitate per sonum divinorum, cum uterumque sententia que sint Spiritus, & Sanctus; quandoquidem confirmatur.

De divina adoptione, & de filio unigenito, & de spiritu sancto. Idem ibidem.

Divina consores facti natura. (z. Perl. 1.) Ego dixi, Dilexisti, & Fili Exclusi omnes. (Psalm. 81. Joann. 10.) Fungi ne potest.